

Gostilničarski vestnik

Strekovno glasilo „Zveze združenj gostilniških obrti dravske banovine v Ljubljani“

Člani Zveze prejema list brezplačno, za nečlane stane letno din 36.—. Oglasi se računajo v oglašnem delu din 0'75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa din 1'— od mm in stolpa.

Telefon 39—14

Izhaja okoli 20. vsakega meseca

Ček. rač. št. 11.430

Leto X.

Ljubljana, 26. oktobra 1940.

Štev. 8.

Naš gospodarski položaj

Z vseh strani se danes oglašja klic po ustaljeni cen. To potrebo uvidevajo tudi oni, ki so si doslej skušali z dviganjem cen svojih proizvodov in svojega dela pridobiti večje dohodke. Toda le nekatere panoge so tako srečne, da lahko to izkoristijo, druge pa zopet morajo s prilagoditvijo svojih cen novim razmeram čakati. Tako se ustvarja neenotna slika in najbolj pohlepni si že manejo roke, kako so v prednosti pred počasnimi in bolj solidnimi podjetniki. Vendar je stanje v socialnem oziru nevarno, ker bodo ljudske množice začele drugače gledati na podjetniški stan v celoti ravno zaradi teh izjem, ki znajo trošiti svoj na novo pridobljen denar na tak način, da pade še bolj v oči in povečuje socialne razlike. Pametna gospodarska in socialna politika mora stremeti ne samo za tem, da izloči take pojave, temveč da tudi zajame zlo pri korenini in onemogoči dobičkarstvo v obsegu, ki je nevaren za državo, pa obenem ne ubije zdrave podjetniške inicijative.

Zlo je treba zdraviti ne pri njegovih zunanjih pojavih, temveč pri korenini; ne smemo zdraviti samo pojavov, temveč poiskati vzroke bolezni in pri njih začeti s preprečevanjem širjenja bolezni ali pa z bojem proti bolezni sploh. To se da doseči s pametno politiko glede cen, s katero mora roko v roki iti vsa državna finančna in socialna politika. Sedaj smo v dobi, ko se prilagujajo gospodarstvo novim višjim cenam, toda ta prilagoditev izziva zopet nova povišanja cen, za tem bodo prihajale zopet nove zahteve in na koncu bomo zašli v vrtinec, ki je lahko nevaren. Tudi v drugih državah vidimo, da se dohodki prilagujejo novim cenam, vendar se opaža na splošno tendenco ob tej priliki tudi skrčiti podjetniške dobičke, nikakor pa ne dopustiti, da bi podjetniški dobički narasli nad mejo, ki je bila v normalnih časih. To ima svoj velik narodno-gospodarski pomen in je važno preprečevalno sredstvo proti inflaciji.

Ker je letina koruze dobro obrodila in bo trdno izvajanje določb o pšeničnem režimu lahko ustalila cene teh dveh najvažnejših predmetov za prehrano, je sedaj prilika, da se pobrigamo za ustale cen. Zamudili smo sicer že dve priliki, vendar vse še ni zamujeno.

Na osnovi sedanjih cen se da najprej določiti splošna ustalitev cen, nato pa se šele dovoljujejo izjeme, ki so na rodnogospodarsko upravičene. Upravičene so tedaj, če so narasli nabavni in režijski stroški, toda pri tem ne smemo pozabiti na gospodarstvo kot celoto in dovoliti prilagoditev cen samo onim, ki imajo dejansko zvišane stroške.

To velja glede politike cen, na drugi strani pa je treba pomisliti, da do zvišanja cen ni prišlo kar tako zaradi povišanja proizvodnih in drugih stroškov. Ti stroški so dejansko tudi cene in tudi njih vzroke je treba raziskati in poiskati od pomoč, kako bi se preprečilo preveliko zviševanje stroškov. Seveda moramo pri tem tudi narodnogospodarsko misliti, zlasti na to, kako kriti potrebe države, ki so narasle v današnjih časih. Iz teh potreb izvira marsikaj, kar je povzročilo dvig cen in gre sedaj za to, da spravimo v sklad potrebe države in pa donosnost gospodarstva pri nas. Če lahko kaj država pri svojih izrednih potrebah prihrani z reorganizacijo svojega poslovanja, mora to tudi izvesti. Pri vsaki še tako važni in nujni stvari se da nekaj prihraniti, če se vodi pametna in v naprej

gledajoča politika, ne da bi pri tem zapadli v birokratske napake. Pomislimo n. pr. na državne dobave. Denar za te dobave je tu, toda licitacije dajo n. pr. že v začetku visoke cene, ki se zde državnim organom neprimerne, zato se razpisuje nova licitacija, ki pa prinese zopet višje cene in država ne more oddati svojega dela ali dobave po prvotni ceni, ker je zamudila ugoden trenutek, ki je bil morda že pri prvi licitaciji. Taka poslovna politika države v dobi stalno naraščajočih cen škoduje državi sami, ker mora imeti za svoje nabave in dela vedno več denarnih sredstev, ta pa mora zopet dobiti od svojih državljanov. Naš davčni aparat pa je preokoren, da bi mogel zajeti vse dohodke tako, kot bi bilo potrebno za vedno bolj naraščajoče državne potrebe. Zato bo država iskala zopet nove davčne vire za povišane materialne in osebne izdatke.

V okviru danih možnosti se tudi naša banovina trudi, da bi čimbolj osigurala prehrano Slovenije. V ta namen je ustanovila banovinski prehranjevalni zavod, ki je že začel poslovati, imenovan mu je že predsednik, podpredsednik in posvetovalni odbor. Toda tudi od tega zavoda ne moremo pričakovati čudežev v današnjih časih. Zavod

Zgradarina

Od vseh strani prejemamo pritožbe, da so davčne uprave za leto 1940 silno visoko odmerile zgradarino za gostilniška poslopja in obstoji bojazen, da se bo izvršila še višja odmera za prihodnje leto, zato je potrebno, da nekoliko seznanimo naše članstvo s predpisi, ki veljajo za zgradarino. Za nas prihajajo tedaj v poštev zgradarina, ki se odmerja za gostilniška poslopja. Zgradarina se odmerja za prostore, ki so v lastni uporabi lastnika oziroma brezplačni porabi sorodnikov in prevžitarjev, slično od njih najemne vrednosti ob času objave razglasa za vložitev davčnih prijav. Najemna vrednost je znesek, ki bi ga lastnik dobil za lastne prostore ako bi jih oddal v iste svrhe kot jih uporablja sam, tujemu najemniku v najem.

Najemna vrednost v lastni uporabi se nahajajočih prostorov določa davčna uprava potom primerjanja (parifikacije) z najemninami, ki se plačujejo za slične prostore v bližini zgradbe, za katero je določiti najemno vrednost. Če pa takih sličnih zgradb v bližini sploh ni, ocenjuje najemno vrednost takih v lastni uporabi se nahajajočih prostorov davčni odbor po dejanskih, krajevnih, najemniških razmerah in to na utemeljen predlog davčne uprave.

To splošno načelo za obdavčbo zgradb velja tudi za restavracijske, hotelske in gostilniške zgradbe. Pri določevanju najemne vrednosti gostilniških zgradb se ima pri odmeri ozirati tudi na dosegljivi uspeh v obratu, t. j. na njegovo donosnost.

Važna je torej primerjava naših zgradb s sličnimi zgradbami v njihovi bližini. Potom primerjave se namreč najemna vrednost zgradb silno težko pravilno določi, ker niso si popolnoma slične niti po legi, številu in kakovosti sob, še manj pa po donosnosti in morajo vsled tega služiti kvečjemu za utemeljitev predloga davčne uprave davčnemu odboru.

V smislu zakona o neposrednih davkih mora davčno oblastvo poiskati najbližjo podobno obratovalnico oziroma stanovanje. O podobnem stanovanju oziroma obratovalnici pa se more govoriti le te-

bo storil gotovo vse, kar bo mogel, ne bo pa mogel bistveno vplivati na državno politiko cen, ki je najbolj merodajna. Pri državni politiki cen nimamo žal onega vpliva, kot bi bilo potrebno. Pa tudi premalo strokovnjakov imamo v državni službi, ki bi zgrabili probleme drugače kot doslej. Zato je potrebno, da bi se čim bolj vpošteval glas strokovnjakov za gospodarska vprašanja, da bi se tako z združenimi močmi našla pravilna pot za izhod iz sedanjih časov. Poleg tega še niso za nas urejena važna državno-pravna vprašanja, brez katerih si samostojne gospodarske politike (seveda v okviru vsedrjavne gospodarske politike) za Slovenijo ne moremo misliti. Brez take politike pa se ne bo dalo doseči ono, kar si vsi želimo.

Vendar pa se da še mnogo narediti in v današnjih časih je naloga vseh državljanov, da konstruktivno pomagajo pri tem delu, saj gre za nas vse, za naše življenje in našo bodočnost. Gotovo se tudi oblastva ne branijo tega sodelovanja in na gospodarskih krogih je sedaj, da se najde primerna oblika za sodelovanje s pristojnimi oblastvi. Posebno je to naša naloga sedaj, ko se nahajamo na preokretnici evropske zgodovine in ko gre tudi za bodočnost našega naroda in države.

Drago Potočnik.

Kako si zmanjšamo zgradarino?

Pogosto se dalj časa ne uporabljajo v marsikaterem gostilniškem podjetju razni odvišni prostori. Zaradi tega je svetovati, da se naj obrat skrči ako le more brez škode za uspeh in renome podjetja na najbolj nujno potrebno število obratovalnih prostorov. To okolnost je treba s posebno prijavo kolektivno z 10 din prijaviti pristojni davčni oblasti. Če pa nastane potreba, da se čez nekaj časa zopet uporabijo ti prostori pa se mora ponovno s posebno toda z nekolikavno prijavo ponovno prijaviti te prostore davčni upravi.

V letoviških krajih se seveda neoddanje sob izven sezone ne more izkoristiti za ravnokar opisani odpis zgradarine, pač pa v slučaju, da se skrči obrat v opisanem smislu med letoviško sezono.

Kaj nam je storiti, če je zgradarina previsoko odmerjena?

Po izvršeni odmeri zgradarine dobi vsak posestnik zgradbe plačilni nalog o letnem davčnem predpisu. Proti temu plačilnemu nalogu ima tekom 30 dni pravico pritožbe na dravsko finančno direkcijo v Ljubljani. Pritožbo, kolikavno s 30 din, je vložiti pri pristojni davčni upravi, katera jo prouči, priklopi spise in stavi utemeljen predlog finančni direkciji.

Kaj nam je storiti, da bo pritožba tudi v resnici uspešna?

Takoj po prejemu plačilnega naloga (kateri se ne sme zamenjati s $\frac{1}{4}$ letno poštno položnico, s katero se plačujejo davki in proti kateri sploh ni pravnega leka), naj gre vsak, komur se zdi ocenjena najemna vrednost previsoka, na davčno upravo po podrobne odmerne podatke. Na davčni upravi naj vpraša ali se je najemna vrednost njegovih prostorov določila potom primerjanja ali pa jo je ocenil davčni odbor. V prvem slučaju (torej v slučaju primerjave) naj se zabeleži primerjalno podjetje, s katerimi je utemeljena odmera v drugem (odmera po davčnem odboru) pa vse podrobnosti s katerimi je utemeljen predlog davčnemu odboru. Te utemeljitve naj vsakdo natančno preuči in si naj tudi osebno pogleda prostore z ozirom na zgradbe, s katerimi so se njegovi prostori oziroma zgradbe primerjale. Ako se mu zdi odmera na vsak način previsoka in neutemeljena, ker je mogoče zgradba, s katero se je njegova primerjala, večja, boljše in na prometnejšem kraju kot njegova zgradba, naj vloži v 30 dnevnom roku po prejemu plačilnega naloga potom pristojnega davčnega odbora dobro utemeljeno pritožbo na finančno direkcijo v Ljubljani. Morebitno prekorajenje tega prizivnega roka za največ 15 dni nima zakonitih posledic, da bi se pritožba zaradi zamude zavrnila, pač pa se jo mora opravičiti v pritožbi.

S tem smo v kratkem pojasnili zakonite predpise glede zgradarine za zgradbe v katerih se izvršujejo gostilniške obrti.

Ustanovitev banovinskega prehranjevalnega urada v Ljubljani

Ban dravske banovine je ustanovil zaradi enotne organizacije za preskrbo prebivalstva z življenjskimi potrebščinami v dravski banovini prehranjevalni zavod. Za predsednika tega zavoda je imenovan bivši minister g. Snój, za podpredsednika pa načelnik kmetijskega oddelka g. inž. Muri.

Pivovarna Jos. Tscheligi v Mariboru

Koroška c. 2 - Telefon 2335

priporoča svoje izborno

**PIVO NAJBOLJŠE
KVALITETE**

lastvo ponovno prošnjo istotako odklonilo, ker niso nastopili prav nobeni momenti, ki bi potrebo kraja po novi gostilni opravičevali. Poleg tega nam je tudi poznano, da so se merodajni krogi vendarle enkrat odločili, da brezobzirno preprečijo nadaljno naraščanje že itak prekoštevilih gostilniških obratov v dravski banovini. Uverjeni smo, da bosta sresko načelstvo in davčna uprava po svoje obračunala z ono šušmarko, ki je preko enega leta vzdrževala, vsaj tako se govori — gostilniško obrt v tej hiši brez dovolila.

MINIMALNE MEZDE ZA TRGOVSKO IN OSTALO VIŠJE POMOŽNO OSOBJE POVIŠANO.

S 1. novembrom stopi v veljavo nova odredba minimalnih mezd za osobe, ki je zaposleno v industrijskih obrtih, trgovskih podjetjih in ki upravlja pretežno trgovske ali pisarniške posle in mu je ta redna zaposlitev glavni poklic. Od te odredbe so izvzeti učenci, praktikanti, pomožno osebje izpod 18 let staro in ono osebje, ki se mu samo izjemoma poveri opravljanje trgovskih

ali pisarniških služb ali ki opravlja pretežno podrejene posle.

Minimalna mezda znaša za te osebe 1300 din mesečno od katerih se lahko odbije za v naravi prejeta hrana 360 din mesečno in vrednost stanovanja z 60 din.

ALI MORAJO GOSTILNIČARJI SINOVE IN HČERKE, KI SE UČE GOSTILNIČARSKO OBRTI PRIJAVITI BOLNIŠKEMU ZAVAROVANJU?

Ker je še marsikateremu nejasno ali se mora sina in hčerko prijaviti bolniškemu zavarovanju pojasnjujemo, da je vsak gostilničar, ki je sklenil s svojim sinom ali hčerko vajeniško ali pomočniško razmerje in ga prijavil tudi pristojnemu gostilniškemu združenju dolžan prijaviti svoje otroke za slučaj bolezni in nezgode v zavarovanje.

Po § 3. zakona o zavarovanju delavcev so namreč podvrženi zavarovanju vsi, ki na temelju kakršnegakoli službenega razmerja dajejo svojo telesno ali umsko delavno moč v najem. Temu zavarovanju so podvrženi tudi vajenci, praktikanti in osebe, ki vsled svoje nezvežbanosti ne dobivajo nobene plače

ali pa dobivajo manjšo, kakor je običajno.

ALI SPADA DEKLA K ZASEBNEMU ALI GOSTILNIŠKEMU GOSPODINJSTVU?

Ker so v pretežni večini podeželski gostilničarji v prvi vrsti kmetovalci in smatrajo gostilniško obrt le za postranski poklic, nastane vprašanje ali je dekle in ostalo služinčad prišteti k zasebnemu ali pa gostilniškemu gospodinjstvu v pogledu bolniškega zavarovanja.

Dekle in ostala služinčad spadajo k onemu gospodinjstvu, v katerem so v pretežni večini zaposlene. Če gostilničar dokaže, da uporablja dekle v pretežni večini v zasebnem gospodinjstvu n. pr. pri kmetijskih poslih, potem jo mora OUZD uvrstiti v najnižji mezdni razred. Zato naj gostilničarji in gostilničarke takoj po prejemu odloka Okrožnega urada za zavarovanje delavcev o razvrstitvi služinčadi odgovorijo temu uradu, da je dekla v prvi vrsti zaposlena pri obdelovanju polja, krmljenju prašičev, živine itd. Če bodo dovolj tehtni razlogi bo Okrožni urad spremeni razvrstitev.

ČIN RAZNIH ŠOL IN TEČAJEV

Prosvetni minister je po zaslišanju glavnega prosvetnega sveta odločil, da redno opravljeni mojstrski izpit katekole stroke ustreza ne glede na predhodno šolsko izobrazbo izobrazbi dveh razredov srednje šole in daje šolsko kvalifikacijo za zvaničniško zvanje po § 10. zakona o uradnikih.

Da daje dovršeni I. razred na trgovski akademiji ali trgovski šoli v katero stopi dijak po dovršeni nižji srednji šoli, kvalifikacijo po § 45. odst. 1. zakona o uradnikih.

Da ustreza 2-letna nižja kmetijska šola s pozneje dovršenim 3. razredom nižje kmetijske šole izobrazbi nepopolne srednje šole in daje šolsko kvalifi-

kacijo za uradniško zvanje po § 45. odst. 1. zakona o uradnikih.

Da imajo dvorazredne trgovske šole po § 5. zakona o srednjih trgovskih šolah čin 6 razredov srednje šole. To pa velja samo za razvrstitev v državni službi in za ugodnost skrajšane roka.

Razglas

Okrajno sodišče v Gornjem gradu razglasa, da je Suhadolniku Roku, posestniku pri Sv. Duhu števil. 20, občina Solčava na podlagi razsodbe okrajnega sodišča z dne 17. 9. 1940. prepovedano zahajati v krčme do 26. 9. 1941.

Okrožno sodišče v Celju razglasa pod VII. Kzp. 362/40-47 z dne 4. okt. 1940. sledeče:

S tusodno sodbo z dne 19. avg. 1940. je bila zoper Ureka Martina, delavca iz Trebeža občina Artiče po § 55. K. z. izrečena prepoved zahajanja v krčmo za dobo enega leta po prestani kazni, Ker je bila v cit. sodbi izrečena zaporna kazen spremenjena z amnestijskim ukazom od 6. sept. 1940. v denarno kazen je računati 1-letno dobo trajanja izrečene očuvne odredbe od dneva amnestijskega ukaza od 6. sept. 1940. in bo ta doba potekla dne 6. sept. 1941.

Raznoterosti

— Seja stalnega posvetovalnega odbora za gostinsko stroko pri Delavski zbornici. Dne 29. oktobra 1940 se bo vršila 4. seja stalnega posvetovalnega odbora, ki bo obravnavala spremembo dosedanje uredbe o minimalnih mezdah za gostinsko stroko in sestavo pravilnika za posebne izpite v gostinski stroki.

— Ali se lahko spreminjajo občinski proračuni od strani nadzornega oblastva? Glasom § 79. uredbe o proračunskih dvanajstinah z dne 31. marca 1940, lahko oblastvo, ki odobrava občinske proračune, spremeni predložene občinske proračune tako v razhodkih in dohodkih, kakor tudi v davščinah, ki jih pobirajo občine za kritje svojih razhodkov.

D E L N I Š K A
D R U Ź B A
P I V O V A R N E

„UNION“ • LJUBLJANA

PRIPOROČA SVOJE IZBORNE IZDELKE:

SVETLO IN ČRNO
UNION PIVO

v sodih in steklenicah vsem cenj. gostom in gostilničarjem

Z odličnim spoštovanjem
Delniška družba pivovarne
„UNION“ • LJUBLJANA